

НАЦІОНАЛЬНИЙ БАНК УКРАЇНИ

вул. Інститутська, 9, м. Київ, 01601, Україна
телефон: 0-800-505-240
факс +380 (44) 230-20-33, 253-77-50
e-mail: nbu@bank.gov.ua Код ЄДРПОУ 00032106
web: <https://bank.gov.ua>

NATIONAL BANK OF UKRAINE

9, Instytutska St., Kyiv, 01601, Ukraine
phone: 0-800-505-240
fax +380 (44) 230-20-33, 253-77-50,
e-mail: nbu@bank.gov.ua
web: <https://bank.gov.ua>

На № 140/37281 від 18.04.2023

Big 15.05.2023 N 22-0006/33529

Державне агентство меліорації та
рибного господарства України
Першому заступникові голови
правління
Тарасу КОТУ

Про визначення групи
пов'язаних контрагентів

Шановний Тарасе Петровичу!

Національний банк України (далі – Національний банк) розглянув запит Державного агентства меліорації та рибного господарства України (далі – Держрибагентство) щодо застосування норм Інструкції про порядок регулювання діяльності банків в Україні, затвердженої постановою Правління Національного банку України від 28.08.2001 № 368 (зі змінами) (далі – Інструкція № 368), під час визначення групи пов'язаних контрагентів та повідомляє таке.

Відповідно до статті 66 Закону України “Про банки і банківську діяльність” (далі – Закон про банки) державне регулювання діяльності банків здійснюється Національним банком у формі індикативного регулювання шляхом встановлення обов'язкових економічних нормативів та вимог до визначення (розрахунку) банками розміру ризиків, притаманних їхній діяльності.

Згідно зі статтею 1 Закону України “Про Національний банк України” Національний банк створює систему норм, що регулюють діяльність банків, визначають загальні принципи банківської діяльності, порядок здійснення банківського нагляду, відповідальність за порушення банківського законодавства.

Вимоги глави 1 розділу VI Інструкції № 368, відповідно до яких банки зобов'язані визначати групи пов'язаних контрагентів, ґрунтуються на положеннях законодавства Європейського Союзу та Базельського комітету з питань банківського нагляду та спрямовані на обмеження концентрації кредитного ризику.

Оскільки кредитний ризик є одним з ключових ризиків, притаманних банківській діяльності, що становить загрозу інтересам вкладників чи інших кредиторів банку, банк зобов'язаний забезпечити створення системи контролю за кредитним ризиком.

Відповідно до пункту 3 глави 1 розділу VI Інструкції № 368 банк зобов'язаний мати ефективну політику та процедури для контролю за кредитним ризиком з урахуванням ризику концентрації, які відповідають вимогам Положення про організацію системи управління ризиками в банках України та банківських групах, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 11.06.2018 № 64 (зі змінами) (далі – внутрішні положення).

Згідно з пунктом 9 глави 1 розділу VI Інструкції № 368 два контрагенти або більше вважаються одним контрагентом (групою пов'язаних контрагентів), і такими, що несуть спільний економічний ризик, за наявності хоча б одного з таких критеріїв:

1) відносини контролю:

один з контрагентів здійснює контроль над іншим (іншими) контрагентом (контрагентами);

контрагенти мають спільного контролера;

2) економічна залежність: якщо один з контрагентів матиме фінансові проблеми з фінансуванням або виконанням зобов'язань, то інший(і) контрагент(и) внаслідок цього також найімовірніше буде(уть) мати проблеми з фінансуванням або виконанням зобов'язань.

Водночас відповідно до пункту 10 глави 1 розділу VI Інструкції № 368 термін “контроль” застосовується у значенні, визначеному в Законі про банки та Положенні про ліцензування банків, затвердженому постановою Правління Національного банку України від 22.12.2018 № 149 (зі змінами).

Згідно зі статтею 2 Закону про банки термін “контроль” означає можливість здійснювати вирішальний вплив на управління та/або діяльність юридичної особи шляхом прямого та/або опосередкованого володіння однією особою самостійно або спільно з іншими особами часткою в юридичній особі, що відповідає еквіваленту 50 чи більше відсотків статутного капіталу та/або голосів юридичної особи, або незалежно від формального володіння можливість здійснювати такий вплив на основі угоди чи будь-яким іншим чином.

Якщо між контрагентами відсутні відносини контролю, то банк має пересвідчитись у наявності/відсутності економічної залежності між контрагентами відповідно до вимог пунктів 11–13 глави 1 розділу VI Інструкції № 368.

Ураховуючи зазначене вище, з метою виконання вимог Інструкції № 368 банк, керуючись внутрішніми положеннями, має забезпечити належну оцінку характеру відносин між контрагентами, їх структур власності та прийняти обґрунтоване рішення щодо наявності/відсутності критеріїв для визначення групи пов'язаних контрагентів.

СЛАВА УКРАЇНІ!

З повагою

Перший заступник Голови

Степанова Катерина
(044) 230 19 34

Катерина РОЖКОВА